

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 17Csp/106/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121549709
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Šabl'ová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2022:6121549709.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudcom JUDr. Monikou Šabl'ovou v právnej veci žalobcu: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471 proti žalovanému: M. A., nar.: XX.X.XXXX, bytom XXX XX, R., v konaní o zaplatenie 5.295,50 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu 5 295,50 eur, úrok 2506,09 eur, úrok z omeškania 3,86 eur a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 5226,50 eur od 14.07.2020 do zaplatenia to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100% účelne vynaložených trov konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania dňa 22.11.2021 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 5295,50 eur, zmluvný úrok z istiny vo výške 2506,09 eur, zákonný úrok z omeškania vo výške 3,86 eur, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5226,50 eur od 14. 07. 2020 do zaplatenia, a na náhradu trov konania. Nárok odôvodnil tým, že dňa 17.4.2019 uzatvoril so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli okrem iného Obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery. Na základe zmluvy žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 5500,- eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi istinu a zaplatiť úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru, upozornil žalobca žalovaného na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a nakoľko žalovaný na upozornenie nereagoval, vyhlásil dňa 13.7.2020 úver za predčasne splatný. Žalovaný neuhradil žalobcovi po predčasnom zosplatnení úveru žiadnu čiastku. Žalobca si uplatnil i zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne. Ako žalobca uviedol v súlade so zmluvnými dokumentmi vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky. V zmluve bola dojednaná úroková sadzba vo výške 11,50% ročne. V súlade s obchodnými podmienkami je žalobca v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, oprávnený ďalej úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. V súvislosti s úročením nesplatennej istiny Úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti Úveru Žalobca poukazuje i na

a)

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. júna 2020 v zmysle ktorého: "Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí."

b)

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/125/2018 zo dňa 18. júna 2020 v zmysle ktorého: "Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol." Dovolací súd aj v tomto prípade dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

Žalobca prostredníctvom amortizovaného výpisu preukázal, že za riadneho plnenia povinností by žalovaný zaplatil úroky z istiny v súhrnej výške 2935,63 eur. Žalobca preukázal aj súhrnnú výšku platieb započítaných na úroky, t.j. 429,54 eur. Platby vykonané žalovaným po vyhlásení mimoriadnej splatnosti sa tak započítajú prednostne na istinu. Žalobcovi tak podľa jeho tvrdení vznikol i nárok na úroky z istiny vo výške 2506,09 eur ako rozdiel medzi súhrnnou výškou úrokov, ktoré by žalovaný zaplatil pri riadnom plnení a už zaplatenými úrokmi. Na základe vyššie uvedeného žiada žalobca súd aby zaviazal žalovaného na úhradu istiny vo výške 5226,50 eur, vyčíslený zmluvný úrok z istiny vo výške 2506,09 eur, vyčíslený zákonný úrok z omeškania vo výške 3,86 eur (ide o úrok z omeškania od momentu poskytnutia úveru do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti), zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5226,50 eur od 14.7.2020 do zaplatenia a poplatky vo výške 69,00 eur ako i trovy konania.

2. Okresný súd Banská Bystrica rozhodol vo veci platobným rozkazom, sp. zn. 18Up/1564/2021 zo dňa 6.12.2021, ktorý sa nepodarilo riadne doručiť žalovanému. Keďže žalobca navrhol pokračovanie v konaní, vec bola s poukazom na zákon č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a predchádzajúcim súhlase žalobcu dňa 28.3.2022 postúpená miestne príslušnému Okresnému súdu Košice - okolie

3. Okresný súd Košice - okolie doručoval žalobu žalovanému na vyjadrenie spolu s uznesením, ktorým mu uložil povinnosť vyjadriť sa k žalobe v lehote 15 dní a poučil ho o procesných právach a povinnostiach. Aj napriek pokusu o doručenie predmetných listín sa žalovanému nepodarilo doručiť vyššie uvedené písomnosti. Súd následne v súlade s § 116 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový priadok (ďalej len „CSP“) zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu s tým, že žaloba sa považuje za doručeníu po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Oznámenie bolo vyvesené na úradnej tabuli a webovom sídle konajúceho súdu dňa 20.5.2022 a zvesené dňa 4.6.2022. Žalovaný sa k žalobe nijako nevyjadril.

4. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 07.07.2022, na ktoré sa nedostavil žalobca, ani právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. U žalobcu bola záhada v doručení predvolania, pričom súd v zmysle § 111 ods. 3 CSP považoval predvolanie pre žalovaného za doručené a v zmysle § 180 CSP sa pojednávanie konalo v neprítomnosti žalobcu, právneho zástupcu žalobcu a v neprítomnosti žalovaného.

5. Vykonaným dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktorými sú: výpis z Obchodného registra žalobcu, Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX . zo dňa 17.04.2019, Amortizačný výpis, Aktuálny stav úveru ku dňu 31.10.2021, doručenky, podacie hárky, doručenka, predžalobná výzva zo dňa 27.10.2021, výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 15.06.2020, výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 13.7.2020, lustrácia adresy pobytu žalovaného v dostupných registroch na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav:

S účinnosťou od 03.07.2021 došlo k zmene obchodného mena Žalobcu z pôvodného "Poštová banka, a.s." na nové "365.bank, a. s.". Dňa 17.04.2019 žalobca a žalovaný uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 5500,- eur a ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 11,50 % ročne v 96 mesačných splátkach vo výške 94,48 eur splatných vždy do 15. dňa v mesiaci, dátumom prvej mesačnej splátky 15.05.2019 a dátumom konečnej splatnosti 15.04.2027. Nakoľko žalovaný nesplácal úver riadne a včas, vyzval 15.6.2020 žalovaného na zaplatenie 424,44 eur v lehote 15 dní a následne žalobca dňa 13.07.2020 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval na úhradu dlžnej pohľadávky vo výške 5626,90 eur, ktorá pozostávala z dlžnej istiny 5226,50 eur, úroku 331,40 eur, poistného 33,00 eur a poplatkov za upomienky 36,- eur, v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Žalovaný po zosplatnení úveru neuhradil žiadnu sumu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, pokiaľ je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 17.04.2019 spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 17.04.2019 na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa bodu 4.5 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „ZoÚ“) dlžník je povinný splácať Úver anuitným spôsobom, mesačnými splátkami vo výške uvedenej v ZoÚ v mene euro a v termíne ich splatnosti spôsobom uvedeným v bode 2.2 ZoÚ. Dlžník a Spoludlžník, a to každý jednotlivý, svojím podpisom splnomocňuje Banku na inkaso istiny Úveru, zmluvných úrokov, úrokov z omeškania, nákladov spojených s poistením a poplatkov podľa ZoÚ na ťarchu ktoréhokoľvek svojho osobného účtu vedeného v Banke. Pri splácaní Úveru z účtu vedeného v Banke, Banka realizuje inkaso vo výške splateného záväzku Dlžníka na ťarchu účtu uvedeného v bode 2.2 ZoÚ v deň jeho splatnosti a Dlžník je povinný zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na tomto účte v tento deň. V prípade splácania Úveru iným spôsobom, ako z účtu vedeného v Banke, Banka oznámi dlžníkovi číslo úverového účtu, na ktorý má byť Úver splácaný.

Podľa bodu 4.6 ZoÚ poskytnutím prostriedkov zo ZoÚ vzniká Dlžníkovi a Spoludlžníkovi záväzok poskytnuté peňažné prostriedky Banke vrátiť a zaplatiť zmluvné úroky a prípadné poplatky, úroky z omeškania, náklady spojené s poistením a plniť ostatné povinnosti v zmysle ZoÚ. Dlžník sa zaväzuje platiť úroky vo výške špecifikovanej v bode 2.2 ZoÚ z nezaplatennej istiny odo dňa poskytnutia Úveru až do úplného splatenia dlhu.

Podľa bodu 4.8 ZoÚ V prípade riadneho nesplácania Úveru je Banka oprávnená: (i) vyhlásiť Úver za predčasne splatný. V prípade omeškania Dlžníka s platením splátok je Banka oprávnená vyhlásiť Úver za spredčasne splatný, ak je Dlžník v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením splátky a Banka upozornila dlžníka na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; (ii) úročiť Úver úrokom

uvedeným v bode 2.2 ZoÚ; (iii) úročiť sumu, s ktorej úhradou je Dlužník v omeškaní popri úroku aj zákonným úrokom z omeškania počnúc prvým dňom omeškania až do jej zaplatenia; (iv) uplatniť si úhradu skutočných nákladov spojených s vymáhaním Úveru.

Podľa § 54a Obč. zák. účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

6. Zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa mení Občiansky zákonník tak, že sa vkladá za § 54 nový § 54a, ktorý je vyššie citovaný. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879v v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018. Súd preto skúmal či právo nie je premlčané, čo by bol prvoradá dôvod pre zamietnutie žaloby. Súd konštatuje, že žaloba bola podaná dňa 22.11.2021, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka. Súd preto ex offo skúmal, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré si uplatňuje veriteľ v danom prípade, nie je premlčané a má za to, že nie je. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú sa zaviazal žalovaný splatiť v pravidelných mesačných splátkach. Nakoľko však žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, žalobca v zmysle ustanovenia § 565 Obč. zák. a § 53 ods. 9 Obč. zák. úver predčasne zosplatnil. Vo vzťahu k celému zosplatnenému zostatku dlhu nemožno obísť základné pravidlo stanovené v §101 Obč. zák., v zmysle ktorého premlčacia doba plynie vždy odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť na súde) po prvý raz. Pri zosplatnenom zostatku dlhu veriteľ nemohol uplatniť celú pohľadávku skôr, ako došlo k zosplatneniu (využitiu práva podľa § 565 Obč. zák.), pričom k takémuto zosplatneniu môže dôjsť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Z uvedeného teda vyplýva, že pre uplatnenie celej pohľadávky (zosplatneného zostatku dlhu) musia byť (okrem ďalších) súčasne splnené dve podmienky, a to, že veriteľ využil svoje právo a požiadal o splatenie celého dlhu (zosplatnil dlh) a zároveň, že dlžník je v omeškaní so zaplatením splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Vychádzajúc z uvedeného by bolo nelogické a časovo paradoxné, pokiaľ by premlčacia doba začala vo vzťahu k zosplatnenému dlhu plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by začala plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade by začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádza právnou možnosť veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 Obč. zák. trojročná, by bola skrátená o tri mesiace). Takýto názor vyslovil aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí sp.zn.: 6Co/98/2019. K zosplatneniu úveru došlo ku dňu 13.07.2020 žaloba bola podaná dňa 22.11.2021. K zosplatneniu úveru došlo pre splátku splatnú najneskôr 15.3.2019, čo vyplýva z prehľadu splátok a úhrad, premlčacia doba začala plynúť dňa 16.6.2019, t.j. uplynutím trojmesačnej lehoty odo dňa 15.3.2019, kedy nastala splatnosť splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie podľa ust. §§ 53 ods. 9, 565 v spojení s §§ 100, 101, 103 Občianskeho zákonníka, žalobca podal žalobu na súd dňa 22.11.2021, teda včas.

7. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia má súd za to, že žaloba je dôvodná. Súd mal preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 5500,- eur, ktoré sa žalovaný spolu s dohodnutým úrokom vo výške 11,50 % ročne zaviazal splácať v 96 pravidelných mesačných splátkach vo výške 94,45 eur splatných vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca s dátumom prvej splátky 15.05.2019 a dátumom poslednej splátky 15.04.2027. Žalovaný však nesplácal úver riadne a včas, preto žalobca dňa 13.7.2020 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Žalovaný po zosplatnení úveru neuhradil žiadnu sumu. Po podaní žaloby pretrváva povinnosť žalovaného, ktorá mu vznikla uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 5226,50 eur, vyčíslený zmluvný úrok z istiny vo výške 2506,09 eur, vyčíslený zákonný úrok z omeškania vo výške 3,86 eur (ide o úrok z omeškania od momentu poskytnutia úveru do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti), zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5226,50 eur od 14.7.2020 do zaplatenia a poplatky vo výške 69,00 eur a na zaplatenie ktorej súd zaviazal žalovaného.

8. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na plnenie je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, keď vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom, v ktorom žalovaný je spotrebiteľom. Aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ustanovenia § 497 a nasl. ObZ s výnimkou takých zmluvných podmienok aké má na mysli ust. § 54 ods. 1 OZ. Pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku kogentného ust. § 261 ods. 6 písm. d) - absolútne obchody, sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Ak je účastný týchto vzťahov spotrebiteľ, na takéto úvery sa aplikuje aj zák. č. 129/2010 Z. z., avšak režim Obchodného zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník rieši, bude aplikovaný aj pri spotrebiteľskom úvere. Z ustanovenia § 497 a ustanovenia § 502 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, pričom záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou. Obdobne aj z ust. § 1 ods. 3 písm. i) zák. č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj ročná úroková sadzba. V zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ sú úroky a úroky z omeškania príslušenstvom pohľadávky. Úroky sú v zásade splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. V ust. § 506 ObZ je upravený právny režim, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú čiastku s úrokmi. Veriteľ má tak možnosť uplatniť proti dlžníkovi, ktorý si neplní svoj záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, právny prostriedok, že môže požadovať spolu s odstúpením od zmluvy o úvere vrátenie dlžnej sumy s úrokmi. Toto ustanovenie upravuje účinky odstúpenia od zmluvy o úvere odlišným spôsobom než je tomu v ust. § 351 ObZ alebo v ust. § 48 ods. 2 OZ. V danom prípade ide o špeciálnu právnu úpravu. Povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok ale záväzok pôvodný, ktorý sa odstúpením od zmluvy „modifikoval“ vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 ObZ zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Pri aplikácii ust. § 506 ObZ je preto dôvodné priznať veriteľovi úroky z úveru aj za čas po „zosplatnení úveru“, teda po využití oprávnenia veriteľa odstúpiť od zmluvy pre porušenie povinností dlžníka. Obdobne Zákon k spotrebiteľských úveroch výslovne upravuje povinnosť zaplatiť úrok až do dňa splatenia istiny v prípade, že k odstúpeniu od zmluvy došlo úkonom spotrebiteľa. Podobné závery vyplynuli i z dôvodov rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Obo 283/2003, podľa ktorých odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Využitím právneho inštitútu, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa ako vyplýva z ust. § 506 ObZ, sa nemôže veriteľ ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Vyššie uvedené závery podporuje aj vyjadrenie k podnetu na prijatie zjednocujúceho stanoviska vo veci úrokov z úveru po „zosplatnení úveru“ obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove.

9. Čo sa týka zmluvného úroku, za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

10. V tomto smere dáva súd do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí (vy)riešil otázku zmluvných úrokov a ich (ne)priznania v prípade predčasného zosplatnenia úveru. Dôvod prečo veriteľovi nepriznať zmluvné úroky až do zaplatenia videl v tom, že „pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojedania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho

omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník -spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.“

11. V zmysle vyššie uvedeného rozhodnutia zároveň Najvyšší súd skonštatoval, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Z uvedeného je zrejmé, že zmluvný úrok z dlžnej istiny prináleží veriteľovi v dojednanej výške.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

12. Keďže žalovaný bol s plnením peňažného dlhu v omeškaní, žalobca ako veriteľ má voči nemu nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. vo výške 5% ročne zo sumy 5226,50 od 14.7.2020 do zaplatenia.

Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal ich plnú náhradu, nakoľko bol v konaní úspešný v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania súd rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.